

Odražení agrese a přechod do útočné operace

V článku se budu zabývat odražením agrese nepřítele vojsky prvního sledu armády a obnovením bojeschopnosti vojsk po hromadném úderu ZHN nepřítele.

Nejtěžší a nejsložitější variantou pro bojovou činnost vojsk příkrytí bude varianta neočekávaného (nenadálého) rozpoutání války s použitím zbraní hromadného ničení od samého začátku zahájení agrese nepřítelem.

Při příkrytí státní hranice v podmínkách nenadálé úhrozy napadení nepřítele nebudou určená vojska schopna vždy dosáhnout plánovaných prostorů a pásem. Proto do popředí vystupuje organizace průzkumu, rychlé hodnocení situace, iniciativní, rozhodná a smělá činnost velitelů, štábů a vojsk tak, aby se nepříтели nepodařilo proniknout do hloubky našeho území, ale naopak, aby veškerá činnost směřovala k vytvoření podmínek pro rychlé přenesení bojové činnosti na území nepřítele.

V této situaci bude rozhodující, aby štáby všech stupňů v co nejkratší době zaujaly svá připravená místa velení a vojska určené prostory a pásma.

Současně s prostředky PVOS, které budou odrážet prostředky nepřátelského vzdušného napadení, jednotky Pohraniční stráže zahajují bojovou činnost na státní hranici v úzké součinnosti s vojsky příkrytí. Bude to boj za udržení opěrných bodů, postavení a prostorů, za získání přechodů přes státní hranice v součinnosti s taktickými vzdušnými výsadky.

Možnosti vojsk příkrytí k odražení nepřátelské agrese pozemními vojsky jsou dány těmito předpoklady:

- hustotou sil a prostředků na jednotlivých směrech, zejména protitankových;
- stupněm vybudování a zabezpečení pásma příkrytí;

— dovedným organizováním boje s tankovými a obrněnými prostředky nepřítele s maximálním využitím terénu a ženíjných zátarasů;

— smělostí a dovedností velitelů všech stupňů v řízení boje s nepřátelskými uskupeními, která pronikla do pásma příkrytí.

Podle dosavadních zkušeností ze soudobých ozbrojených konfliktů (především na Středním východě) jsou jedním z nejúčinnějších prostředků boje proti tankům a obrněným vozidlům ruční protitankové zbraně. Výhodný terén v oblasti ČESKÝ LES a ŠUMAVA v příhraničním pásmu skýtá při dovedném organizování palby protitankových prostředků úspěšný boj s nepřátelskými tankovými jednotkami.

Při propočtu, kdy v rámci vševojskové armády prvního sledu může být v pásmu příkrytí hodnota tří zesílených motostřeleckých pluků, můžeme dosáhnout této hustoty protitankových prostředků na 1 km fronty:

— u 9 motostřeleckých praporů	18 ks 82mm BzK 63 ks tarasnic 21 243 kus RPGS 7
— u 3 motostřeleckých pluků	18 ks SHD 100mm 18 ks PTRS
— tři divizní PTZ po 18 ks PTK, které mohou působit na obrněné cíle příkrytí	54 ks PTRS

Celkem	404 ks PT prostředků
--------	----------------------

V útočném pásmu armády můžeme počítat s 50–60 km tankového terénu v příhraničním pásmu, což představuje hustotu 6–8 PT prostředků na 1 km fronty. Při rozvaze, že hustota tanků na 1 km v prvním operačním sledu může dosahovat 9–12, pak tyto hustoty PT prostředků dávají předpoklad úspěšného boje vojsk příkrytí s tanky nepřítele.

Velmi důležitým úkolem vojsk příkrytí bude vést boje s nepřátelskými taktickými prostředky jaderného napadení a tím znemožnit nepříteli vést údery na rozvíjející se hlavní síly divizí prvního sledu armády. K ničení těchto prostředků používáme letectvo, oddíly vojskových raket a dělostřelectva podle možností dostřelu.

Hlavní pozornost štábu armády v situaci nenadálého napadení bude zaměřena především na tyto úkoly:

A) Zabezpečení účasti v prvním jaderném úderu frontu

Tuto účast bude zabezpečovat především armádní raketová brigáda. Budou-li místa posádek raketových a raketových technických útvarů co nejvíce skryta před nepřátelským průzkumem, bude účelné, aby zahájily bojovou činnost — odpálení raket s jadernou náplní, plánovaných do prvního hromadného úderu frontu, z těchto míst nebo v jejich blízkosti do 10–15 km. Po odpálení plánovaných úderů zaujímají pak oddíly armádní raketové brigády plánované prostory bojového rozmístění ve výchozím prostoru.

B) Organizace k zabezpečení rychlého uvedení sil a prostředků armády do plné bojové pohotovosti a zaujetí výchozího prostoru

Vojska armády budou při nenadálém napadení nepřítele zaujímat výchozí prostor přímo z mírových posádek. Přitom vojska uvedeme do bojové pohotovosti a organizujeme útok. Divize prvního sledu musí mít v tomto případě všechny potřebné materiální prostředky k zahájení bojové činnosti.

C) Rychlé získávání hodnověrných zpráv o nepříteli

Při nenadálém napadení se všechny výhody postupného aktivování a zasazování průzkumných orgánů ztrácejí. Síly a prostředky, které pracují v míru, nesmějí proto ztratit dotyk s nepřítelem a budou nositeli většiny úkolů do doby úplného rozvinutí a zasazení všech sil a prostředků průzkumu.

Hlavní úsilí průzkumných orgánů svazků prvního sledu bude zaměřeno na zabezpečení boje útvarů a jednotek vyčleněných do pásma přikrytí. Úsilí armády a fronty bude zaměřeno na odhalení celkového zámyslu nepřítele, jeho sestavy jaderných prostředků druhých sledů a záloh a na zabezpečení zasazení vlastních hlavních sil.

Nejefektivnějším druhem průzkumu po napadení do doby, než bude rozvinut celý systém zpravodajského zabezpečení, bude rádiový, radiotechnický a vzdušný průzkum, včetně využití vojskového letectva.

D) Obnovení bojeschopnosti vojsk pro napadení ZHN nepřítele

Nejefektivnějším druhem průzkumu po napadení do doby, než bude rozlé obnovení bojeschopnosti vojsk. Zásadní otázky tohoto úkolu jsou zahrnuty v „Plánu OPZHN“, avšak konkrétní řešení můžeme přijímat až po zjištění situace vojsk po jaderném napadení. Podle zkušeností zpracovávají štáby svazů bezprostředně po nepřátelském napadení „Plán obnovení bojeschopnosti vojsk a odstranění následků jaderných úderů“. Tento v zásadních rysech vychází z plánovaných opatření v „Plánu ochrany proti ZHN“, konkretizuje opatření podle vzniklé situace a umožňuje organizovat potřebná opatření k odstranění následků nepřátelského napadení.

Na základě poznatků ze cvičení můžeme předpokládat, že štáb armády může získat přehled o situaci vojsk po hromadném jaderném úderu nepřítele v rozmezí 4–6 hodin. To ovšem znamená, že nebude moci na základě předběžného vyhodnocení situace, zejména prognózy radiační situace a odhadu ztrát, organizovat opatření k odstranění následků napadení, které musí koordinovat příslušní velitelé a štáby svazků (útvary). Před přijetím rozhodnutí velitele armády k obnovení bojeschopnosti vojsk vyslechne stručné návrhy náčelníků druhů vojsk a služeb, které již musí vycházet z reálného vyhodnocení situace, propočtů a možností.

Přitom bereme v úvahu, že bojeschopná vojska musí pokračovat v plnění bojových úkolů. Ostatní vyvedeme do prostorů soustředění, kde zahájí obnovení své bojeschopnosti a odstraňování následků po napadení.

Při oboustranných úderech bude rozhodující, kdo rychleji a dovedněji obnoví bojeschopnost svých vojsk a předejde protivníka v další bojové činnosti a ve využití účinků jaderných úderů.

Obnovení bojeschopnosti vojsk po napadení hromadným jaderným úderem nepřítele bude spočívat především v těchto opatřeních:

- obnovení narušeného velení,
- vyvedení bojeschopných svazků a útvarů z pásma zamoření,
- organizace záchranných prací, léčebných a odsunových opatření v ohniscích hromadných ztrát,
- speciální očista vojsk, bojové techniky a materiálu všeho druhu,
- uvolnění a obnovení komunikací,
- likvidace nebo lokalizace ohnisek požárů,
- stanovení stupně bojeschopnosti vojsk.

Dojde-li k zásadnímu narušení bojeschopnosti svazků (útvárů) a nebude-li moci reálně počítat s plněním původně stanovených úkolů pro daný stupeň, bude výhodné vytvářet smíšené odřady. Podle zkušenosti ze cvičení bude vytváření smíšených odřadů účelné, jestliže ztráty útvarů a svazků budou přesahovat 50—60 % stavu. Přitom počítáme, že k vytvoření smíšeného odřadu plukovního typu bude zapotřebí 6—8 hodin a divizního typu 8—12 hodin času.

Smíšený odřad může plnit buď dříve stanovený úkol, nebo nové úkoly. Charakter jeho činnosti bude záviset na druhu boje, který vedl původně svazek a útvar, na jehož základě je odřad vytvořen, dále na novém bojovém úkolu, místě a úloze odřadu, jeho bojových možnostech a charakteru činnosti nepřitele.

E) Rychlé dokončení přesunů a zasazení svazků prvního sledu, popř. druhého sledu, do sražení bude předpokladem úspěchu při přechodu do útoku.

V závislosti na vzniklé situaci a především na úspěchu nepřitele v přenesení bojové činnosti na naše území bude velitel armády přijímat řešení k některé z plánovaných variant protiúderu s cílem obnovit souvislost pásma příkrytí, popř. prvního pásma výchozího prostoru, k vytvoření a zasazení úderného uskupení na rozhodujícím směru, kde předpokládá úspěch a tak zabezpečit přechod do útočné operace.

Vytváření úderného uskupení a zabezpečení podmínek pro přechod do útočné operace

Hlavním způsobem přechodu vojsk prvosledové armády do útoku bude útok z chodu. Nejprůpustnější podmínky pro tento způsob přechodu do útoku jsou v případě, kdy vojska zaujmou včas výchozí prostor pro útok.

Další možný způsob přechodu do útoku je přechod z přímého dotyku s nepřítelem. K tomu může dojít v případě, předchází-li zahájení útočné operace odražení agrese nepřitele.

Vytvoření úderného uskupení k vedení rozhodné bojové činnosti s cílem získat taktickou a postupně operační iniciativu bude snahou velení vševojskové armády při současném zabezpečení bojeschopnosti napadených vojsk v prvním hromadném jaderném úderu nepřitele.

Podle konkrétní situace můžeme úderné uskupení vytvářet:

- z bojeschopného svazku prvního sledu a zasazením svazku druhého sledu,
- zasazením svazků druhého sledu a připojením se bojeschopných vojsk prvního sledu,
- přeskupením svazků z pasívních úseků fronty na rozhodující směr.

Kterou z těchto variant bude realizovat jako optimální v dané situaci, rozhodne velitel armády po důkladném rozboru situace vlastních vojsk i nepřitele, po propočtu jejich možností, které mu připraví štáb včetně s opatřeními k jeho všestrannému zabezpečení.

Jedním z rozhodujících činitelů bude čas, za jak dlouho budeme moci úderné uskupení úspěšně zasadit do sražení. Tento boj o čas bude ovlivňovat metodiku práce velitele a štábu armády v procesu přípravy a realizace rozhodnutí, rychlost obnovení bojeschopnosti vojsk, dále doba, ve které budou vojska příkrytí schopna úspěšně odrazet agresi pozemního nepřitele, účelné a efektivní vedení jaderných úderů, úderů letectva a dělostřelectva na rozhodující nepřátelská uskupení, která se vklínila do sestavy vojsk příkrytí. Úspěšný boj

s prostředky jaderného napadení, letectva a přicházejícími zálohami nepřítele bude jednou z rozhodujících podmínek pro rozvíjení operace do hloubky území nepřítele.

Velitel a štáb musí v dané situaci, kdy přijímá rozhodnutí pro vytvoření a zasazení úderného uskupení do sražení, mít na zřeteli i ten důležitý fakt, že protivník po prvním hromadném úderu může během 4—10 hodin vést druhý hromadný jaderný úder. Proto rozhodnutí a zasazení úderného uskupení do sražení musí být rychle dovedeno k vykonavatelům a učiněna všechna opatření k tomu, aby druhý hromadný jaderný úder protivníka nenapadl toto úderné uskupení ještě před zasazením do sražení. Je proto nutné již při plánování první útočné operace počítat s několika variantami vytvoření a zasazení úderného uskupení armády do sražení. V konkrétní situaci pak po vyhodnocení situace u vojsk po prvním hromadném jaderném úderu nepřítele můžeme pak zvolit tu neoptimálnější variantu.

Úderné uskupení musíme zasadit na takovém směru a všestranně zabezpečit tak, aby se rozhodujícím způsobem změnil poměr sil na daném směru v náš prospěch, aby zničilo hlavní úderné uskupení nepřítele a tím zabezpečilo zásadní zvrat v situaci. Postupným zasazením volných sil armády a využitím úspěchu úderného uskupení vytvoříme podmínky pro přechod do útočné operace.